

דלת הנפתח מאליו על ידי עלעקטר"יק

האדם מלאכת איסור בפתיחת הדלת, אך האדם כלל אינו יודע מזה עתה לפני הפתיחה שעתיד לעשות מלאכת איסור, מכיון דיכול להיות שזה דלת שאינו נפתח על ידי העלעקטר"יק אלא באופן הרגיל ולא יעשה בזה כלל מלאכת איסור מלאכת שבת. ומכיון דאינו יודע האם יעשה בפתיחת הדלת איסור מלאכת שבת, **הרי זה נכנס בגדר מתעסק** (ורק לגבי שוגג אמרינן דצריך לברר ולדעת אם יש בזה איסור שבת).

ולפי **המקור חיים** (בנידון דמתעסק שלמדנו בשיעורים הקודמים) מותר לאדם לגשת אל הדלת ולנסות לפתחו, ואפילו שיכול להיות שלמעשה יתברר לו בשעת פתיחת הדלת שזה דלת עלעקטר"יק וזה יפתח מאליו עם התקרבות האדם סמוך להדלת, מכיון דלדעת המקור חיים, כל זמן שאינו יודע שיש במעשיו איסור מלאכת שבת הרי זה מתעסק ומותר ואין בזה שום איסור.

אמנם לפי **הרע"א**, מתעסק הרי זה אסור אלא שזה רק איסור דרבנן, יוצא אם כן שאם למעשה יתברר שזה דלת הנפתח מאליו על ידי העלעקטר"יק, אם כן יעשה האדם איסור מלאכת שבת דרבנן בהתקרבותו אל הדלת. וחובה לציין דגם לפי **הרע"א** זהו תרתי דרבנן, א. שפתיחת הדלת על ידי עלעקטר"יק הוא רק גרמא. ב. איסור מתעסק שזה רק איסור דרבנן (- לרע"א).

מה יעשה למעשה באופן זה

ומה יעשה למעשה האדם למעשה באופן זה. והנה, אם יש לו אפשרות לבקש מנכרי, אזי יבקש ממנו שהוא יפתח הדלת (וכנ"ל שמותר לצורך שבת במלאכה דרבנן על ידי נכרי). **ואם אין לו נכרי, יכול להקל בזה ולעשות גם בלעדי נכרי ויגש לפתוח הדלת.**

לאט יכול להיות שהעלעקטר"יק יקלוט שרוצה לפתוח הדלת ויפתח הדלת לבדו עוד טרם שיגש אל הדלת). ועוד תנאי בדבר, שימשיך לפתוח את הדלת בידיו ככל יכולתו.

דלת שנפתח רק על ידי עלעקטר"יק בלבד בלי שום נגיעה בדלת

והנה יש עוד אופן, בדלת שאין שום אפשרות לפתחו אלא על ידי עלעקטר"יק בלבד, שכשניגש האדם סמוך לדלת מיד קולט אותו העי"ן של העלעקטר"יק ונפתח הדלת מאליו, ואין צריך כלל להתחיל לפתוח או לגעת בדלת. הרי דבר זה אסור לעשות, מכיון דאז כל כוונתו בעת שניגש סמוך לדלת הרי זה רק משום עלעקטר"יק ועליו הוא סומך בדעתו ובמחשבתו, וכל מהות פתיחת הדלת הרי זה רק על ידי עלעקטר"יק, ואסור לעשות זאת.

התר על ידי נכרי לצורך לשבת

אכן צריך לציין, דדבר זה מותר על ידי נכרי בנכנס למקום ההיא לצורך שבת - שצריך עתה להיכנס לשם ואינו נכנס סתם, וההיתר בזה הוא מכיון שזה איסור דרבנן דמותר על ידי נכרי לצורך שבת.

רוצה להיכנס לבית אך אינו יודע אם הדלת נפתח על ידי עלעקטר"יק או לא

ועתה נבוא ונדון במי שניגש ורוצה לפתוח הדלת, אמנם אינו יודע כלל מה המצב של הדלת, ויכול להיות שזה נפתח באופן הרגיל שפותח את הדלת בידי, אך יכול להיות שזה נפתח על ידי עלעקטר"יק מאליו ממש, שמיד כשיתקרב אל הדלת הרי זה יפתח מאליו.

מתעסק יש בזה

ונידון זה היינו ממש הנידון דמתעסק, כי אכן יכול להיות שיעשה

הרוצה להיכנס לבית אך הדלת נפתח על ידי עלעקטר"יק, שכשמתחיל לפתוח הדלת בידי הרי זה ממשיך להיפתח מאליו

יש נידון בדלת כניסה לבית או לבילדיני"ג הפועל על ידי עלעקטר"יק, שפעולתו היא שכשמתחילים לפתוח הדלת בידיים הרי הדלת ממשיך להיפתח מעצמו לבד על ידי העלעקטר"יק. והשאלה היא האם מותר לפתוח דלת כזאת בשבת או שיש איסור בדבר.

האדם חפץ לפתוח את הדלת בידי

והנה, באדם שבעצם הוא היה רוצה לפתוח את הדלת בידיים, אך למעשה מה יעשה דיש בדלת עלעקטר"יק שעושה שהדלת ימשיך להיפתח לבד, ובעצם האדם אין צריך לזה כלל, דיכול וסגי לו לפתוח בידיים ואף כוחו במותניו לפתוח הדלת כרגיל, אלא דבעלי הבילדיני"ג עשו בדלת דבר טעכנעלוגי"א שזה ימשיך להיפתח מאליו לבד, (והמה עשו זאת משום צורך מסוים, וכגון שבעת שנכנסים לבית הרבה אנשים בבת אחת לא יסגר עליהם הדלת אלא ימשיך להיות פתוח וכדומה), אך באמת האדם אין צריך לזה.

הנה בגוונא זו מותר לפתוח את הדלת ואפילו שזה ימשיך להיפתח לבד על ידי עלעקטר"יק, דכיון דהאדם עושה רק פעולה של פתיחת הדלת ובמעשיו ליכא כלל מעשה אחרת, אלא לפי המצב שהוא נמצא השתא נעשה השתא עוד פעולה של הלעטר"יק, לכן מותר (כפי הכללים שכבר ביארנו בשיעורים הקודמים).

התנאים בזה

אמנם יש תנאי בדבר, שיתחיל כבר לפתוח את הדלת עוד לפני שהעלעקטר"יק פותחו לבד מאליו, (והיינו, דפעמים יתכן שאם יגש לדלת לאט